

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: **M. B.** bytom K., S., zastúpenej JUDr. I., advokátom so sídlom Sovietskych hrdinov 200/33, Svidník, proti žalovanej: **Sociálna poisťovňa, ústredie**, Ul.29.augusta č.8, Bratislava, o dávku v nezamestnanosti, na odvolanie žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 13.januára 2012, č.k. 1S/87/2010-26, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove z 13.januára 2012, č.k. 1S/87/2010-26, **z r u š u j e** a vec mu **vracia** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom krajský súd podľa § 250j ods.2 písm. c) a d) O.s.p. zrušil rozhodnutie žalovanej číslo 15754/2010-BA z 2.júna 2010 ako aj prvostupňové rozhodnutie pobočky Sociálnej poisťovne Svidník (ďalej len „pobočka“) číslo SK-18068/2010 z 8.apríla 2010 a vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie. Súčasne odporkyňu zaviazal nahradiť žalobkyni trovy konania 188,14 €.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že preskúmaným rozhodnutím žalovaná potvrdila rozhodnutie pobočky, ktorým pobočka rozhodla, že žalobkyňa podľa § 104 ods.1 a 2 zákona č.461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov nemá nárok na dávku v nezamestnanosti. Krajský súd po preskúmaní rozhodnutia žalovanej ako aj rozhodnutia pobočky poukázal na to, že tvrdenia konštatované v rozhodnutí pobočky boli strohé, bez akéhokoľvek právneho záveru, skutkové zistenia neboli dostatočne vykonané. Žalovaná nevykonala dôkazy na doplnenie dokazovania, pričom citácia ustanovenia § 104a zákona, ktorým žalobkyňa v odvolaní dôvodila, že poberala rodičovský príspevok, nie je rozhodujúcou skutočnosťou, ktorá by bola podstatná pri rozhodovaní o nároku na dávku

v nezamestnanosti. Pokiaľ žalovaná i pobočka vo svojich rozhodnutiach poukázali na potrebnú dobu 730 dní poistenia pre splnenie podmienok nároku na dávku v nezamestnanosti, krajský súd vyslovil názor, že ustanovenie § 104 ods.1 a 2 zákonodarca nevykladá tak ako správne orgány. Podľa krajského súdu z ustanovenia § 104 ods.2 zákona jednoznačne nevyplýva, či doba dvoch rokov je potrebná aj pri splnení podmienky výkonu činnosti zamestnanca v pracovnom pomere na dobu určitú, alebo len pri dobrovoľnom poistení v nezamestnanosti. Skutkové zistenia žalovanej podľa krajského súdu nezodpovedajú následne prijatému právnomu záveru žalovanej. Krajský dospel k záveru, rozhodnutie žalovanej i pobočky boli vydané na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu a rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov.

Rozsudok krajského súdu napadla žalovaná včas podaným odvolaním. Namietla, že žalobkyni nevznikol nárok na dávku v nezamestnanosti, lebo v posledných štyroch rokoch pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie nebola poistená aspoň dva roky ako to predpokladá § 104 ods.2 zákona. Krajský súd spochybnil výklad ustanovenia § 104 ods.2 zákona, podľa názoru žalovanej nielen lingvistikým, ale aj logickým výkladom sa však podmienka dosiahnutia dvoch rokov poistenia vzťahuje tak na dobu poistenia nezamestnanosti z výkonu činnosti zamestnanca v pracovnom pomere na dobu určitú, ako aj na dobu dobrovoľného poistenia v nezamestnanosti. Ak by sa podmienka dvoch rokov nevzťahovala na dobu poistenia dosiahnutú z výkonu činnosti zamestnanca v pracovnom pomere na dobu určitú, boli by fyzické osoby, ktoré mali v rozhodnom období výlučne pracovný pomer na dobu určitú, neprímerane a nedôvodne zvýhodnené. Aplikovaním názoru súdu by v takom prípade na vznik nároku na dávku v nezamestnanosti stačil jeden deň, čím by bol popretý celý systém poistenia v nezamestnanosti, v ktorom platí systém zásluhovosti, t.j. nárok na dávku v nezamestnanosti musí vyplývať z predchádzajúcej doby poistenia v nezamestnanosti v rozsahu vyžadovanom zákonom. Žalovaná namietla, že o pojednávaní krajského súdu nebola informovaná, čím došlo k narušeniu princípu rovnosti účastníkov konania z hľadiska príležitosti na prednes svojich tvrdení. Žalovaná z uvedených dôvodov žiadala, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alebo aby tento rozsudok zmenil a žalobu zamietol.

Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil. Poukázala na rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z roku 1978, A-30, § 47 - § 49, v ktorom tento súd vyslovil, že z výrazu „predvídané

zákonom“ vyplýva dostatočná prístupnosť a predvídateľnosť zákona, aby bolo umožnené občanovi upraviť svoje správanie vo svetle predvídateľných dôsledkov určitého aktu. Zákon, ktorý tieto kritériá nespĺňa a ktorý neumožňuje predvídať spôsob správania orgánov štátu a občanom neumožňuje predvídať svoje práva a povinnosti, je v rozpore s Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd. V zmysle nálezu Ústavného súdu SR, sp.zn. I.ÚS 338/06 z 3.novembra 2006 za situácie, keď právny predpis umožňuje dvojaký výklad, jeden ústavne konformný a druhý ústavne nekonformný, je povinnosťou súdov vykladať predpis spôsobom ústavne konformným. Štátne orgány môžu konať len to, čo im zákon výslovne umožňuje.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods.2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu žaloby a v medziach odvolania a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej je dôvodné.

Predmetom konania je preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej číslo 15754/2010 z 2.júna 2010 vo veci nároku žalobkyne na dávku v nezamestnanosti.

Podľa § 104 ods. 2 písm. a) zákona poistenec, ktorý po skončení výkonu činnosti zamestnanca v pracovnom pomere na určitú dobu bol zaradený do evidencie nezamestnaných občanov, má nárok na dávku v nezamestnanosti, ak v posledných štyroch rokoch pred zaradením do evidencie nezamestnaných občanov bol poistený v nezamestnanosti z výkonu činnosti zamestnanca v pracovnom pomere na určitú dobu alebo bol dobrovoľne poistený v nezamestnanosti najmenej dva roky.

Na rozdiel od krajského súdu odvolací súd dospel k záveru, že z rozhodnutia žalovanej vyplýva dostatočne zistený skutočný stav, lebo žalovaná v ňom uviedla, kedy bola žalobkyňa zaradená do evidencie uchádzačov o zamestnanie, kedy požiadala o priznanie dávky v nezamestnanosti a aj to, v ktorých dobách rozhodného obdobia bola poistená v nezamestnanosti. Žalobkyňa pritom v žalobe nespochybňovala skutkové zistenia žalovanej ani netvrdila, že skutočná doba poistenia v nezamestnanosti je iná. Žalobkyňa v žalobe namieta iba iný (svoj) výklad ustanovenia § 104 ods.2 Zákona. Úlohou súdu preto bolo, aby sa sám vysporiadal s otázkou výkladu tohto ustanovenia, lebo z rozhodnutia žalovanej je zrejmé, ako si vyložila ustanovenie § 104 ods.2 zákona, keďže dospela k záveru, že navrhovateľka nespĺnila podmienku potrebnej doby poistenia v nezamestnanosti.

Žalovaná v odvolaní proti rozsudku krajského súdu namietla i to, že nebola informovaná o pojednávaní krajského súdu. Zo súdneho spisu vyplýva, že žalovanej bolo dňa 30.decembra 2011 doručené predvolanie na pojednávanie v termíne 13.januára 2012 vo veci účastníkov konania o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia č. SK-18068/2010.

Z uvedeného predvolania nevyplýva žiadny údaj, z ktorého by žalovaná mohla zistiť, že ide o konanie týkajúce sa jej rozhodnutia číslo 15754/2010-BA z 2.júna 2010, resp. nevyplýva z neho žiadny identifikačný údaj žalobkyne, z ktorého by žalovaná mohla zistiť o akú vec ide. Z predvolania takisto nevyplýva, že v ňom označené rozhodnutie SK-18068/2010 je rozhodnutím pobočky. Uvedeným postupom krajského súdu bola žalovanej odňatá možnosť konať pred súdom prvého stupňa.

Vzhľadom na uvedené dôvody odvolací súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. podľa § 250ja ods.3 veta druhá v spojení s § 221 ods.1 písm. f) O.s.p.

V ďalšom konaní bude úlohou krajského súdu znovu riadne predvolať účastníkov konania na pojednávanie, umožniť im predniesť svoje návrhy a vo veci znovu rozhodnúť. Vo svojom rozhodnutí riadne zdôvodní, aký výklad sporného ustanovenia považuje za správny a prečo, pričom sa vysporiada so všetkými relevantnými námietkami účastníkov konania. Súčasne znovu rozhodne aj o náhrade trov konania, vrátane trov konania odvolacieho (§ 224 ods.3 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 27. februára 2013

JUDr. Viera Nevedelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :
Mária Kráľová